УКРАЇНА

Насильство проти охорони здоров'я в умовах конфлікту 2025

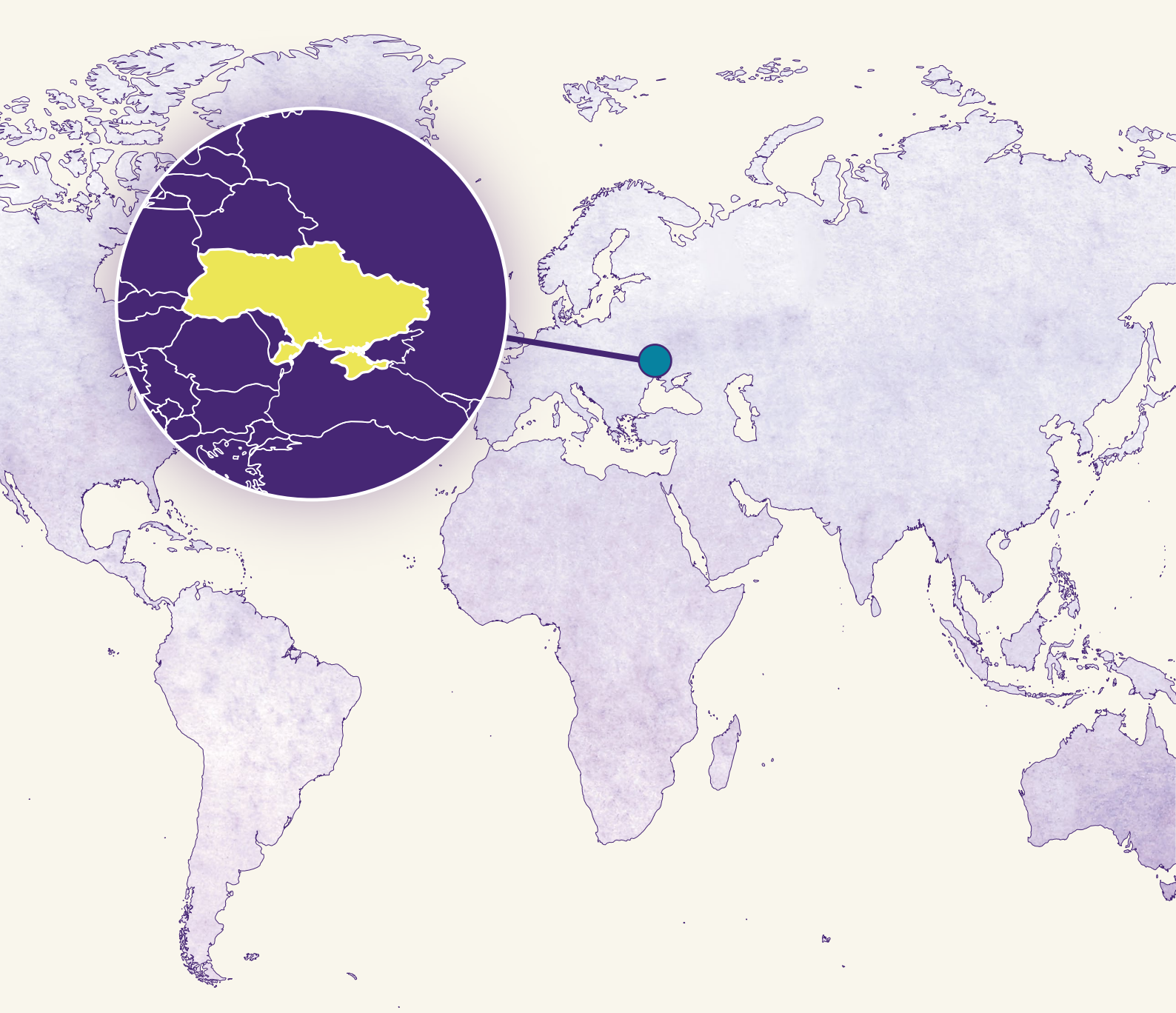

SAFEGUARDING HEALTH IN CONFLICT

Insecurity Insight
Data on People in Danger

Україна

ЗАРЕЄСТРОВАНІ ІНЦИДЕНТИ ТА НАЙПОШИРЕНІШІ ПРОБЛЕМИ				
ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ІНЦИДЕНТИ	ІНЦИДЕНТИ ПОШКОДЖЕННЯ/ ЗНИЩЕННЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	АТАКИНА СЛУЖБИ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	ЗАГИБЛІ МЕДИЧНІ ПРАЦІВНИКИ	ПОРАНЕНІ МЕДИЧНІ ПРАЦІВНИКИ
2025				
613	**382**	**110**	**87**	**140**
2024				
569	**367**	**81**	**102**	**96**
2023				
483	**271**	**47**	**134**	**74**
2022				
969	**628**	**107**	**95**	**63**

Джерело: Insecurity Insight для SHCC

ОГЛЯД

Використовуючи дані, зібрані Insecurity Insight, Коаліція «Захист здоров'я в умовах конфлікту» (SHCC) зафіксувала 613 випадків насильства проти охорони здоров'я або перешкоджання наданню медичної допомоги в Україні у 2025 році, порівняно з 569 у 2024 році, 483 у 2023 році та 969 у 2022 році.[1] Серед випадків, про які повідомлялося у 2025 році, 87 медичних працівників було вбито, 140 – поранено, а заклади охорони здоров'я було пошкоджено або зруйновано щонайменше 382 рази. Служби екстреної медичної допомоги зазнали атак щонайменше 110 разів.

Методологія та джерела
Інформація про інциденти насильства проти охорони здоров›я в Україні збирається з відкритих джерел, через обмін даними гуманітарних організацій, інформаційних проєктів та приватних джерел. Дані постійно оновлюються, і цифри можуть змінюватися, якщо з'являється нова інформація. Останні доступні дані дивіться на цій інтерактивній мапі. Додаткову інформацію дивіться у розділі «Методологія».

Україна

КОНТЕКСТ

Станом на кінець 2025 року,через чотири роки після початку повномасштабного вторгнення Росії, Росія окупувала близько 20% території України, запровадивши у цих регіонах репресивні заходи. Росія також завдавала ударів по цивільному населенню в неокупованих частинах країни через атаки на енергетичну інфраструктуру взимку та спричинила різке зростання кількості жертв серед цивільного населення, частково через широке використання FPV-дронів . Північна Корея офіційно підтвердила, що її війська воювали разом із російськими силами в Курській області.

До жовтня 2025 року понад 137 тис. кв. км української території були забруднені наземними мінами та нерозірваними боєприпасами. На тлі триваючих бойових дій, що збільшували ризик подальшого забруднення, у липні 2025 року Україна вийшла з Оттавської конвенції 1997 року — крок, який, за попередженнями критиків, може мати серйозні гуманітарні та правові наслідки.

Наприкінці 2025 року мільйони українців були вимушеними переселенцями або потребували гуманітарної допомоги. Особливо вразливими залишалися діти: з окупованих територій надходили повідомлення про депортації та ознаки ширшої кампанії з примусової депортації до Росії та усиновлення російськими сім'ями.

Замороження фінансування з боку Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та подальші затримки у 2025–2026 роках призвели до скорочення допомоги Україні на 1,4 млрд доларів США та суттєвого зменшення обсягів допомоги в енергетичній сфері. Ці кошти були призначені не тільки для загального відновлення, а й, зокрема, для задоволення нагальних енергетичних потреб узимку, включаючи імпорт скрапленого природного газу та ремонт і реконструкцію енергетичної інфраструктури, пошкодженої російськими ударами по енергоінфраструктурі. Хоча український уряд збільшив внутрішні бюджетні асигнування на відновлення енергомережі та надзвичайну енергетичну підтримку, за повідомленнями, зусилля були обмеженими через нездатність ефективно визначити пріоритетність послуг під час розподілу фінансування.

АТАКИ ПРОТИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я АБО ПЕРЕШКОДЖАННЯ НАДАННЮ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У 2025 РОЦІ

У 2025 році про насильство проти охорони здоров›я або перешкоджання наданню медичної допомоги повідомлялося в 19 областях та Криму – так само, як і в 2024 році, але з різким зростанням кількості випадків у Чернігівській області. Про велику кількість таких інцидентів продовжували повідомляти у Дніпропетровській, Донецькій, Харківській, Херсонській та Сумській областях. У 2025 році посилилися випадки пошкодження або знищення закладів охорони здоров›я, а також напади на служби екстреної медичної допомоги та травмування медичних працівників.

Вбивства медичних працівників тривали, серед жертв часто були військові медики, а кількість поранених зросла, особливо серед рятувальників, які реагували на російські ракетні, безпілотні та артилерійські атаки, включаючи «подвійні» удари. Пошкодження або руйнування закладів охорони здоров›я у 2025 році зросли на понад 10%.

Понад 95% атак на заклади охорони здоров›я були пов'язані з російськими силами. Використання ними безпілотників, оснащених вибухівкою, продовжувало чинити негативний вплив на сферу

охорони здоров›я у 2025 році: на їхну частку припадало майже 50% усіх інцидентів, пов'язаних із діями російських військ, а їхня кількість зросла з 127 у 2024 році до 296 у 2025 році. Особливо велика кількість інцидентів сталася між червнем і вереснем, що збіглося з численними російськими наступами по всій Україні.

Уламки ракети Збройних сил України, перехопленої російськими ракетами, пошкодили один заклад охорони здоров›я та сусідні будинки в Донецькій області.[2] Українська влада затримувала, заарештовувала, а в деяких випадках ув'язнювала медичних працівників за підозрою у співпрацю з російськими окупантами, зокрема за передачу інформації про розташування військових об'єктів, допомогу російським військам та дії, що вважалися зрадою або дезертирством. У інших інцидентах приналежність нападниках не було встановлено.

Відомі місця зареєстрованих інцидентів, що вплинули на сферу охорони здоров'я в Україні, 2022–2025 рр.

2025 році високі показники продовжували фіксуватися в Дніпропетровській, Донецькій, Харківській, Херсонській та Сумській областях. Кількість інцидентів зросла в Чернігівській області.

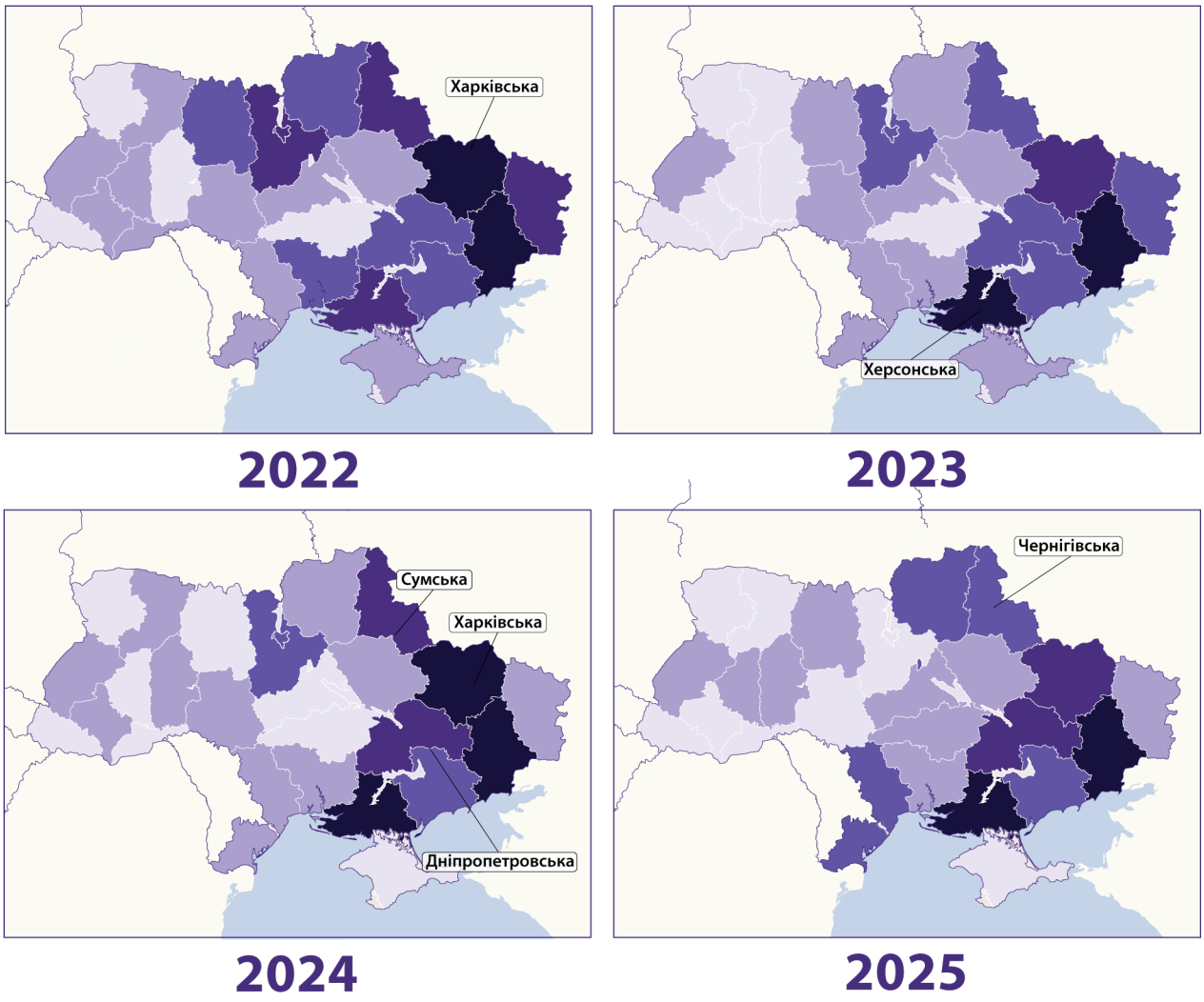

Джерело: Insecurity Insight для SHCC

Україна

Повідомлення про використання безпілотників з вибуховими пристроями, що чинили негативний вплив на систему охорони здоров'я в Україні, за сторонами конфлікту, 2022–2025 рр.

У 2025 році російські війська продовжували використовувати озброєні дрони, що впливало на систему охорони здоров'я України, причому найбільша кількість таких випадків припадала на період з червня по вересень, що збігалося з численними російськими наступами по всій Україні.

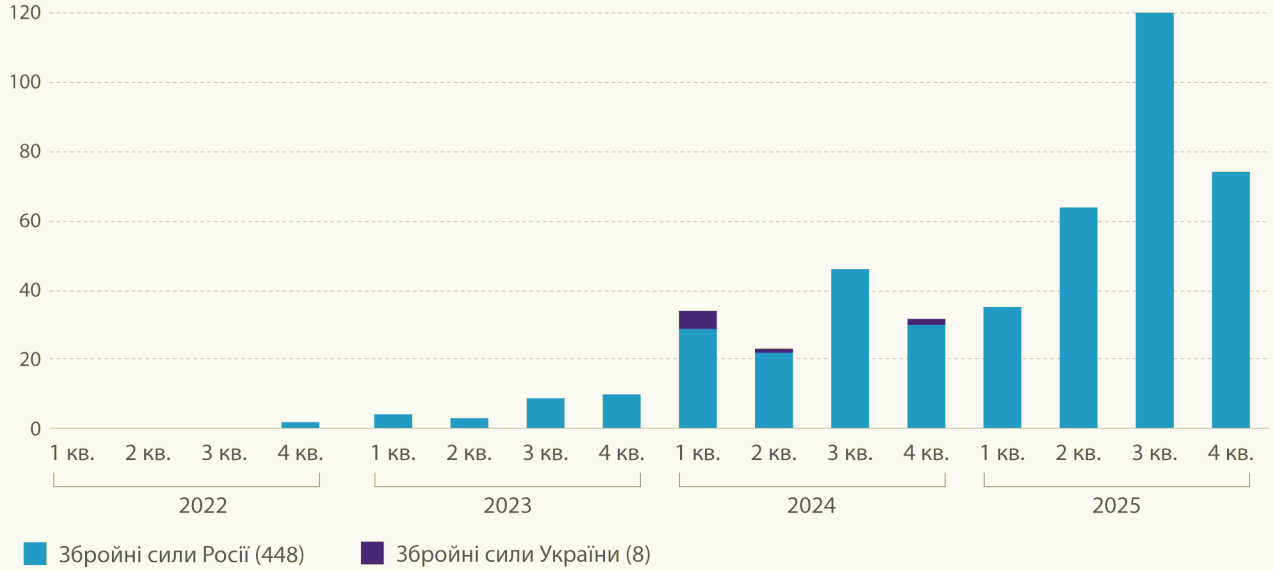

У 2025 році найчастіше згадуваним типом дронів, що використовувалися в інцидентах із застосуванням дронів, пов'язаних із Росією та спрямованих проти системи охорони здоров'я в Україні, були дрони ближнього радіусу дії. Найчастіше їх застосовували в Донецькій та Херсонській областях, причому майже п'ята частина з них належала до типу «FPV», тобто це були дешеві, прості в модифікації, високоточні дистанційно керовані дрони, що передають оператору відео з камери в режимі реального часу для наведення на цілі. Інші дрони короткого радіусу дії, що використовувалися проти системи охорони здоров'я в Україні у 2025 році, включали «дрони-камікадзе», які вибухали при зіткненні з цілями. Ці дрони вироблялися різними країнами і неодноразово використовувалися проти об'єктів охорони здоров'я в Україні у 2025 році, зокрема дрони ближнього радіусу дії, такі як російський «Молнія-1», та дрони дальнього радіусу дії, такі як «Герань-2», «Герань-3» та іранські варіанти «Шахед», особливо у Харківській області.

Джерело: Insecurity Insight для SHCC

Як і в попередні роки, більшість інцидентів зачепили медичних працівників, які працюють у державних закладах охорони здоров›я, при цьому НУО та приватні медичні установи безпосередньо постраждали у восьми інцидентах кожна. Український Червоний Хрест постраждав у двох інцидентах, а агентство ООН — в одному.[3]

Пошкоджені або зруйновані заклади охорони здоров'я

У 2025 році лікарні, зокрема пологові та дитячі заклади, аптеки та склади, були пошкоджені або знищені внаслідок застосування вибухової зброї у 382 окремих випадках, проти 367 випадків у 2024 році. Більшість цих інцидентів зачепили дитячі та пологові лікарні, клініки та аптеки в Херсонській області, а другою за кількістю інцидентів була Донецька область. БомбардуванняЛікарні обстрілювались під

час масштабних атак на села та міста, в результаті яких загинули або отримали поранення цивільні особи, а також було пошкоджено цивільну інфраструктуру, зокрема об'єкти енергопостачання.

Існують переконливі докази того, що касетні боєприпаси пошкодили лікарні принаймні у двох випадках у Сумській області у травні та червні 2025 року.[4] Наприклад, 12 травня близько 2-ї години ночі чотири російські ракети «Торнадо», оснащені касетними боєприпасами, влучили та пошкодили фельдшерсько-акушерський пункт, школу, культурний центр, газопровід та лінії електропередач у Миколаївській селищній громаді.[5]

У період з жовтня по грудень 2025 року серія російських атак була спрямована на ключову фармацевтичну та цивільну інфраструктуру постачання, включаючи ракетний удар по Києву, який знищив склад та офіс компанії «Оптима-Фарм»,одного з найбільших дистриб'юторів фармацевтичної продукції в країні, порушивши постачання ліків до центральних регіонів.[6]

Атаки на служби екстреної медичної допомоги

У 2025 році служби екстреної медичної допомоги зазнали насильства щонайменше 110 разів, порівняно з 81 випадком у 2024 році. Більшість інцидентів сталася під час проведення рятувальних операцій та під час «подвійних» ударів. Інші атаки відбулися в закладах охорони здоров›я або пунктах швидкої допомоги, які зазнали російських обстрілів.

Ці атаки, часто здійснювані російськими військами за допомогою озброєних дронів, ракетних ударів та артилерії в Харківській та Херсонській областях, призвели до загибелі двох рятувальників, поранення 51 особи та пошкодження або знищення щонайменше 114 автомобілів швидкої допомоги.

Загиблі та поранені медичні працівники

Загалом у 2025 році в результаті 82 інцидентів загинуло 87 медичних працівників, що відповідає показникам попередніх років. Принаймні 67 з них були військовими медиками, причому найбільша кількість жертв була зафіксована на передовій у Донецькій та Харківській областях.

У 2025 році 20 медичних працівників, серед яких водії автомобілів швидкої допомоги, лікарі, медсестри, фельдшери та волонтери, загинули внаслідок російських ракетних ударів, атак дронів та артилерійського вогню, перебуваючи в закладах охорони здоров›я, у своїх домівках, під час виконання повсякденних справ або в наслідок повторних ударів під час надання медичної допомоги цивільним особам, пораненим під час попередніх російських атак. Ці вбивства медичних працівників відбувалися в багатьох областях, причому їхня більша частина припадала на прифронтові області, особливо Донецьку та Херсонську. Міські центри, віддалені від лінії фронту, зокрема Київ та Тернопіль, також стали місцями вбивств медичних працівників.

У 2025 році, за повідомленнями, щонайменше 140 медичних працівників отримали поранення в 74 інцидентах, порівняно з 96 у 62 інцидентах у 2024 році. Майже третина поранених — це працівники екстреної медичної допомоги.

Медичні працівники, зокрема рятувальники, також стали мішенями в рамках ширшої схеми ведення війни за допомогою дронів, яку спостерігачі описують як «людське сафарі», під час якого цивільних осіб навмисно переслідували за допомогою дронів. У деяких випадках відеозаписи цих ударів поширювалися в соціальних мережах.

Україна

Ця інтерактивна карта документує атаки на об'єкти охорони здоров'я в Україні з моменту повномасштабного вторгнення Росії 24 лютого 2022 року. Вона доступна англійською та українською мовами і дозволяє користувачам дізнатися, де відбувалися атаки та що сталося; у деяких випадках ця інформація супроводжується фотографіями. Інциденти можна фільтрувати за категоріями, зокрема за атаками на дитячі медичні заклади та енергосистеми лікарень. Insecurity Insight постійно оновлює дані, і цифри можуть змінюватися, якщо з'являється нова інформація.

Цей розділ SHCC містить дані за 2025 рік станом на 15 січня 2026 року, проте карта та набір даних постійно оновлюються. На карті позначені випадки, коли було вжито превентивних заходів для захисту персоналу та програм, які в цьому розділі не враховуються як інциденти.

Цей розділ SHCC базується на даних UKR SHCC про охорону здоров'я за 2023–2025 роки. Завантажте ці дані тут або на Humanitarian Data Exchange (HDX).

ВПЛИВ АТАК НА СИСТЕМУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Російські атаки на енергетичну інфраструктуру України мали широкий вплив на охорону здоров'я, порушивши роботу систем опалення, водопостачання, електропостачання та зв'язку в закладах охорони здоров'я, перешкоджаючи наданню медичної допомоги та збільшуючи ризики для вразливих груп населення, зокрема людей похилого віку, хворих на хронічні захворювання та осіб з інвалідністю.

Чотири роки війни серйозно підірвали фізичне та психічне здоров'я українців: мешканці прифронтових територій повідомляють про погіршення стану здоров'я, обмежений доступ до ліків та високий рівень стресу серед медичних працівників. Опитування показали, що понад 70% дорослих відчували тривогу, депресію або сильний стрес, що підкреслює нагальну потребу в постійній підтримці психічного здоров'я, особливо для жінок.

Атаки на медичну інфраструктуру України мали глибокий вплив на здоров'я матерів, порушивши доступ до допологової допомоги, послуг з безпечних пологів та невідкладної акушерської допомоги. Відключення електроенергії, пошкодження систем водопостачання та каналізації, а також обмежена доступність ліків та медичного обладнання збільшили ризики ускладнень під час вагітності та пологів, тоді як навантаження на медичних працівників та підвищений стрес серед вагітних жінок ще більше поглибили ці виклики. Ці порушення знайшли відображення у загальнонаціональних тенденціях у сфері охорони здоров'я: хоча загальна кількість народжень зменшилася, кількість ускладнень під час вагітності зросла, зокрема на 44% збільшилася кількість розривів матки та на 12% — гіпертензивних розладів. Частота кесаревих розтинів — наприклад, 46% у Херсоні — значно перевищила рекомендовані ВООЗ 15%, що піддає жінок та новонароджених ще більшому ризику та підкреслює нагальну потребу у цілеспрямованій підтримці здоров'я матерів. Багато українських жінок відклали народження дітей через постійну небезпеку, економічну нестабільність та невизначеність щодо майбутнього.

Зростання кількості переміщених осіб ще більше обтяжило і без того перевантажену систему охорони здоров'я України, збільшивши попит на медичну допомогу, порушивши безперервність лікування

та підвищивши ризик спалахів захворювань, особливо у переповнених притулках та районах з обмеженим доступом до чистої води, санітарії та необхідних ліків.

У 2025 році чисельність медичних працівників в Україні скоротилася на 16,98% порівняно з січнем 2022 року — з 559 153 до 464 218 осіб. Скорочення відбулося в усіх основних професійних групах, причому найрізкіше — серед молодшого медичного персоналу, що свідчить про значне зменшення майбутнього кадрового резерву клінічних працівників.

Доступ до медичної допомоги в Україні був обмежений через поширене забруднення мінами та нерозірваними боєприпасами, що перешкоджало безпечному пересуванню пацієнтів, автомобілів швидкої допомоги та медичних вантажів, особливо в сільських районах та на прифронтових територіях.

> *Відключення електроенергії, пошкодження систем водопостачання та каналізації, а також обмежена доступність ліків та медичного обладнання збільшили ризики ускладнень під час вагітності та пологів, тоді як навантаження на медичних працівників та підвищений стрес серед вагітних жінок ще більше поглибили ці виклики.*

1 У щорічному звіті SHCC за 2024 рік наведено 544 випадки насильства проти медичних працівників або перешкоджання наданню медичної допомоги в Україні у 2024 році, 478 — у 2023 році та 922 — у 2022 році. Дані постійно оновлюються, і цифри можуть змінюватися у разі оприлюднення нової інформації.

2 Insecurity Insight. Набір даних звіту Коаліції «Захист здоров'я в умовах конфлікту» за 2025 рік: Дані про медичну допомогу в Україні за 2022–2025 роки від SHCC. Номер інциденту 123661.

3 Insecurity Insight. Набір даних звіту Коаліції «Захист здоров'я в умовах конфлікту» за 2025 рік: Дані про медичну допомогу в Україні за 2022–2025 роки. Номери інцидентів 99348; 117324; 119102.

4 Insecurity Insight. Набір даних звіту Коаліції «Захист здоров'я в умовах конфлікту» за 2025 рік: Дані про охорону здоров'я UKR SHCC за 2022–2025 роки. Номери інцидентів 98742; 100779.

5 Insecurity Insight. Набір даних звіту Коаліції «Захист здоров'я в умовах конфлікту» за 2025 рік: Дані про охорону здоров'я UKR SHCC за 2022–2025 роки. Номер інциденту 98742.

6 Insecurity Insight. Набір даних звіту Коаліції «Захист здоров'я в умовах конфлікту» за 2025 рік: Дані про медичне обслуговування в Україні за 2022–2025 роки. Номер інциденту 119992.

SAFEGUARDING HEALTH IN CONFLICT

Коаліція «Захист здоров'я під час конфлікту» — це група з понад 40 діючих організацій для захисту медичних працівників і служб, яким загрожує війна чи громадянські заворушення. Ми підвищуємо обізнаність про глобальні атаки на охорону здоров'я та закликаємо установи ООН до більш активних дій на глобальному рівні для захисту безпеки охорони здоров'я. Ми відстежуємо атаки, посилюємо універсальні норми поваги до права на здоров'я та вимагаємо притягнення винних до відповідальності.
www.safeguarding-health.com/

Коаліція «Захист здоров'я під час конфлікту».
615 N. Wolfe Street, E7143, Baltimore, MD 21205
адміністратор SHCC, safeguardinghcc@gmail.com